

“Tender is the Night”

ve

“Yaralı İnsanlar”

Ertuğrul Özkök'ün son döneminde köşesinde yazdığı, çok kişinin “*Bu adam bunları niçin yapıyor?*” dediği yazılarına uzun zamandan beri elimde olmayan sessiz bir gülümsemeyle bakıyorum.

Sonra da, suskunluğu seçip, yanımdakilere tek bir sözcük bile etmeden sayfayı çeviriyorum.

Aslında siz de bilirsiniz ki tersini yapar insanlar. Gazete okurken, arada bir şeyler de söyler karşısındakine, karşılıklı laflanır.

Bu sabah nihayet, “**Damage** filmini hatırlıyor musun?” diye sordum karıma, Özkök'ün yazdıklarına göz gezdirdikten sonra.

Ertuğrul Bey, “*Saatchi Ailesi*”nden söz etmiş Londra’dan yazdığı yazıda, çok merak duymaya başladığı anlaşılan “*Dandy* modası”, “lüks yaşam tarzları” ve o konudaki ‘taze’ izlenimleri dolayısıyla.

Ama bilmem o bilir mi, o ‘Aile’ sadece sözünü ettiği o medyatik (zengin) karı kocadan ibaret değildir.

Bir de ağabey Maurice Saatchi ve onun artık hayatta olmayan karısı Josephine Hart var.

Josephine Hart, “*Lady Saatchi*” diye de anılan bir İrlandalı entelektüel. Filmi de yapılan “*Damage*” romanının yazarı.

Zenginler dünyasındaki ‘karıkoca ilişkilerinin’, hatta aile içi ilişkilerin ve elbette ‘cinselliğin’ *dehlizlerine* sahiden girmek isteyenler içindir o roman.

Louis Malle’ın romandan uyarladığı cesur filmini belki görmüşsünüzdür.

Kardeş Charles Saatchi'nin, Özkök'ün yazıda ballandıra balandıra anlattığı, İngiltere'de 'haber' olanlardan başka özellikleri de var, yazarın anlattığı, karısıyla kavga, kaşmir kazak, Rus yeni zenginliği tarzında şarap markaları vs dışında.

Mesela sanatla 'spekülatif ilişkisi'. Ben, "neoliberal sanatseverliğin öncüsü" diyorum ona. O bölüm de tam bir alemdir.

Bu iki kardeş, daha çok da ağabey, Özkök'e 'Özköşk' denilmesine yol açan Turgut Özal'a yakınlığı gibi, bir vakitler Margaret Thatcher'le içli dışlıydılar.

Sanmam ki, kadın iktidardan düştükten, üstüne üstlük aklı da hastalandıktan sonra onu pek arayıp sormuş olsunlar. O da o zihniyet eşrafında aşına bir *manner*'in uzantılarından.

Yanılmıyorsam yine o dönemde reklamcılıkta yeni bir konsept olarak kullanarak, "globalization" sözcüğünün genel olarak tedavüle girişine öncülük yapanlar da onlardı.

Yani 'zenginlik' bol para harcamaktan, onlara imrenmekten daha derin bir konudur.

Özkök'ün bugünkü yazısında Fitzgerald da bir parmak da olsa nasibini almış. Onun "Tender is the Night" adlı romanı abidesidir bu 'zengin dünyasının karmaşıklığıyla' ilgili değinip geçtiğim.

Peki, Özkök gibi epey bir eğitim görmüş bir kişi, "bir onu bir bunu yazıyor, niçin bir bilye gibi zıp zıp zıplıyor, kah orada kah burada deliler gibi dolaşılıyor?" derken, birden, Lady Saatchi'yi ve "Damage"i hatırladım bu sabah.

Çünkü birden şu satırın belleğimde sıçradığını hissettim:

"Damaged people are dangerous they know they can survive."

Not:

Aynı köşe yazarı (o zamanlar Genel Yayın Yönetmeni'ydi) , bir vakitler *"Fransız mutfağı bitti"* gibilerden başka bilmişlikler yazdığında da, ona bir gazetede (Vatan) iki *"açık mektup"* yazıp, biraz iğnelemiştim. Tabii cevap gelmemişti.

Ama şimdi, yıllar sonra, Londra'da *"Le Petite Maison"* en sevdiği restoranmış. Bu sabah bunu öğrenmek de doğrusu pek hoş oldu.

Yeri gelmişken şimdi de bir başka konu da uyarmak isterdim bu muhterem zata. *"İngiltere'de artık evinde bir Damien Hirst" eseri olmayan zengine kimse saygı göstermiyor"* diye yazmış,

Evet, son birkaç yılda *neoliberalizmin* yarattığı bazı küçük *'insan kümeleri'* bizde de olduğu gibi birden *'güncel sanat'* aşkıyla yanıp tutuşmaya başladı.

Ama *'yeni zenginlik'* bile konuşuyor olsanız, bir kez daha, durum tam da öyle, Ertuğrul Özkök'ün hükmedip yazdığı gibi değil.

Bir ara *Vanity Fair*'in son Aralık sayısına da dikkatle bir bakıvermesi gerek. *"Dünyanın yaşayan ilk altı sanatçısı"* gibi bir anket sonucu var orada.

Hirst, o *'ilk altı'* içinde yok maalesef, *'yedek listede'* de adı geçmiyor.

Malum, Özkök'ün meraklısı kesildiği *"attitude"* üzerinden konuşuyorsanız, o kavram o derginin temelidir.

Çok sevdiğim bir yazardan kısa bir bölümle bitireceğim bu yazıyı:

"Ben bir şeyin taklidiyim; fakat aslını bile doğru dürüst öğrenememişim. Belki de bana ne olduğunu sonuna kadar okuyamamıştım. Yarabbim, ne korkunçtu! Belki de birilerinden duymuştum, onlar da başka birilerinden duymuştu."

Nisan 2014

